

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit Gül** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Demokratik Toplum Kongresine (DTK) yönelik operasyon kapsamında 2016 yılının Aralık ayında, eski HDP Eş Genel Başkan Yardımcısı iken tutuklanan Aysel Tuğluk, o günden bu yana Kandıra 1'Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde tutuluyor. Bu süre içinde kendisine verilen 10 yıl hapis cezası Yargıtay tarafından onanan Tuğluk'un yakın zamanda hastalığının ağırlaştığı dile getirilmişti. Geçtiğimiz Eylül ayında İstanbul Adli Tıp Kurumu (ATK), Aysel Tuğluk hakkında "Cezaevi şartlarında infazına devam ettirebilir" kararı verdi. Avukatlar karara itiraz etti. Tuğluk'un sağlık durumunun bir süredir kötüye gittiği öğrenildi.

Euronews'ten Dilek Gül'ün haberine göre, Avukat Reyhan Yalçındağ, Aysel Tuğluk'un hafıza kaybı yaşadığını ve günlük işlerini tek başına yapamaz hale geldiğini söyledi. Yalçındağ, "Şöyle düşünün; her birimizin bir günde yapması gereken aktiviteler var. Bunun içine yeme, içme, öz bakım, konuşma, yazma, okuma girmez mi? Bunların içerisinde bazılarını çıkardığınız da geriye ne kalır? Kimsenin yardımı olmadan bir başına kalamayacak bir insan kalır... Günlük bir rutin içerisinde bir sürü şeyi unuttuğunuzu düşünün. Nasıl yol alabilirsiniz tek başınıza, imkânı var mı? Olamaz. Ayrıca bu halde bile kendisi bir hassasiyet yaşıyor. Aysel Hanım uzunca bir süre cezaevinde daha ağır koşullarda olan mahpuslar var diyerek kendisinin gündeme getirilmesinin haksızlık yaratabileceğini düşündü" dedi.

"Aysel Tuğluk annesinin naaşının yeniden gömüldüğü yerden çıkarılmasına tanıklık etti. Aysel Hanım'ın bugün yaşadığı sürecin müsebbibi o gün o mezarlıkta bizlere saldıranlar ve onları koruyan kollayan siyasi iktidarın kendisidir" ifadelerini kullanan Avukat Yalçındağ, tutuklu siyasetçi Aysel Tuğluk'u hafıza kaybına götüren sürecin arkasında annesinin cenazesine yapılan saldırı olduğunu dile getiriyor. Tuğluk'un muayenesini yapan doktorların da aynı kanaatte olduğu bilgisini paylaşıyor: "Cezaevinde birinci yılı dolmadan annesinin ölüm haberini aldı. Ve izinli olarak çıkarıldı. Ben de bu süreçte avukatı olarak yanıyordum. Ve bizim annesinin defin süreci esnasında yaşadıklarımız var. Bu şu anda bu ülkede yaşayan seksen dört milyon insanı yakından ilgilendiren bir mesele. Mezarlığa girdiğimiz andan itibaren ırkçı sözlü saldırılara ve tacize maruz kaldık, akabinde de hepimize yönelik fiziki, taşlı saldırılar başladı. Bu durum defin esnasında ve sonrasında da daha korkunç bir hal alarak devam etti. Havaya ateş de açmaya başladılar. Bugün değerlendirdiğimde korkunç bir katliam çıkabilirdi. Aysel Hanım bütün bunları, gördü, duydu, yaşadı ve tanıklık etti.

Naaşın yeniden gömüldüğü yerden çıkarılmasına da tanıklık etti. Gün be gün Sayın Tuğluk'un bu etkiden kurtulamadığını, üzerinde kalıcı etkiler bıraktığını gözlemledik. Ve hatta cezaevi idaresi ve personeli ile eş zamanlı gözlemledik. Çok ağır bir hale döndüğünü gözlemledik. Aysel Hanım'ın bugün yaşadığı bu sürecin müsebbibi o gün o mezarlıkta bizlere saldıranlardır, onları koruyan kollayan siyasi iktidarın kendisidir.”

Tutuklu siyasetçi Aysel Tuğluk, yaklaşık sekiz ay boyunca Kocaeli Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı Başkanlığı'ndaki dokuz uzman doktor tarafından muayene edildi. Bu muayene sonunda Kocaeli Tıp Fakültesi, siyasetçi Aysel Tuğluk için; ‘Hastalığının kronik seyirli olduğu ve ilerleyici vasıf arz ettiği, cezaevi koşullarında sağlanabilecek tıbbi destek ve bakımının yeterliliğinde sorun yaşanabileceği, ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyeceğine ve dolayısıyla cezasının infazının ertelenmesi’ tespitinde bulundu. Temmuz ayında açıklanan bu rapordan sonra hem avukatları hem de cezaevi idaresi Tuğluk'un İstanbul ATK Başkanlığı'na sevkini talep etti. Fakat İstanbul Adli Tıp Kurumu (ATK) Başkanlığı, Aysel Tuğluk için yakın zamanda hazırladığı raporda; “Hayatını yalnız idame ettirebileceği, tedavisi ve önerilen aralıklarla düzenli poliklinik kontrollerinin sağlanarak cezaevi şartlarında infazına devam ettirebileceği...” ifadelerine yer verdi. Bunun üzerine Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı; Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulu'nun raporunu esas alarak, 3 Eylül 2021 tarihinde infaz erteleme talebini reddetti.

ATK'nin tespitine ve Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı kararına tepkili olan Tuğluk'un avukatı Reyhan Yalçındağ, kararın siyasi olduğunu vurguluyor: “Biz müvekkilimizin bir an önce tahliye edilmesi gerektiğini söyledik, cezaevinde tek bir an kendini idame ettiremeyeceğine dair dokuz kişilik bir uzman raporu var. Ama burada bir Türkiye klasiği yaşadık. Maalesef Adli Tıp Kurumu Başkanlığı politik mahpusların cezalarını ertelemiyor. Hasta mahpusların bulunduğu, cezaevlerinin bağlı olduğu tıp fakültelerinin adli tıp kurumlarını by-pass eden, yok sayan ve onlar uzman hekim değilmiş gibi davranan bir ATK Başkanlığımız var. Sadece siyasi bir departman olarak duruyor. Tıp etiğinden uzak raporlar veriyor.” “Tuğluk'un bize aktardığına göre çok kısa bir muayene gerçekleştirdiler. Biraz sözel anlamda da hoş olmayan bir tutumla karşı karşıya kalmış. Gururunu rencide eden söylemlerde bulunmuş hekimler. Ve bu kısa görüşme sonrası aynı gün bu rapor hazırlandı. Bir tarafta sekiz aylık muayene sonucu hazırlanmış bir rapor, diğer tarafta da Aysel Hanım'ı bir kere gören üç beş dakika içerisinde hazırlanan bir rapor var.”

Avukat Yalçındağ, Türkiye İnsan Hakları Vakfı'na da müracaatta bulunarak her iki rapor arasındaki uyumsuzluk ve çelişkilerin açığa çıkarılmasını istediklerini ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın bu başvuru sonucunda alternatif bir rapor hazırladığını belirtiyor: “Türkiye İnsan Hakları Vakfı raporunda önemli çelişkilerin olduğunu ve bunların giderilmesi için mutlak suretle Tuğluk'un bir üst kurul tarafından tekrar ATK bünyesinde muayenesinin şart olduğunu söyledi. Bu rapor da mevcut ve Adalet Bakanlığı biliyor. Biz ATK Üst Kurulu'na da itiraz ettik. Fakat elimizdeki raporlara rağmen bir uzatma hali var. Ne evet ne hayır deniliyor, donmuş durumda.”

Avukat Yalçındağ ayrıca, Aysel Tuğluk için infaz erteleme sağlanması gerektiğini söylüyor: “Bir kez daha diyoruz ki; tek bir gün kaybetmeyelim. Tıp etiğine, ahlaka, bilime ve hukuka dönün. İtirazlarımızı kabul edin. Ve Sayın Tuğluk’un gerekli muayenesi gerçekleştirildikten sonra durumuna uygun bir rapor hazırlanarak infaz erteleme sağlansın.”

Aysel Tuğluk’un sağlık sorunlarına ilişkin geçtiğimiz aylarda İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu da bir açıklama yaptı. Aysel Tuğluk’un serbest bırakılması için çağrı yapan İHD İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu, “12 Temmuz 2021 tarihli Kocaeli Üniversite Adli Tıp raporunda, Aysel Tuğluk’un ‘demans’ hastalığının olduğu, hayatını sürdürmek için ikinci kişilerin yardımına ihtiyaç duyduğu açık biçimde ifade edilmiştir. Hastalığı hızla ilerleyen Tuğluk’un yaşamı riske atılıyor.” ifadelerini kullandı.

Dünya Tabipler Birliği Lizbon Hasta Hakları Bildirgesi’ne göre (1981): 1.a. Her insan ayrımcılık yapılmaksızın yeterli tıbbi bakım görme hakkına sahiptir. Dünya Tabipler Birliği Tokyo Bildirgesi’ne göre: 4. Hekim, tıbbi açıdan sorumlu olduğu kişinin bakımıyla ilgili bir karar verirken klinik yönden bütünüyle bağımsız olmalıdır. Hekimin temel görevi, izlediği kişilerin sıkıntılarını azaltmaktır; kişisel, toplumsal ya da politik hiçbir güdü, bu yüce amaçtan daha üstün sayılmayacaktır. BM Herhangi Bir Biçimde Tutulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunması için Prensiplerin Bütünü: Madde 1- İnsani tarzda muamele yükümlülüğü: Herhangi bir biçimde tutulan veya hapsedilen bir kimse, insaniyetin ve insanın doğuştan sahip olduğu insanlık onuruna saygının gerektirdiği bir biçimde muamele görür.

Büyük bir sorun olan ve kamuoyunun vicdanını kanatan hasta mahpusların yaşamış oldukları sorunlar çözüm üretilmeden ortada durmaktadır. Teşhis ve tedavisi yapılmadan adeta işkence çektirilen, hapishanede hayatını kaybeden ya da ölümüne ramak kala bırakılıp kısa sürede hayatını kaybeden mahpusların olduğu bir toplum, adalete olan inancını da kaybeder. Ülke hapishanelerinde bulunan hasta mahpusların acil ve kalıcı tedavileri yapılmalı, hapishane koşullarında tedavisi yapılamayan/yapılmayan hasta mahpusların da acilen infazları durdurulmalıdır. Bakanlığınızı, bu hususta gerekli yasal ve Anayasal düzenlemelere öncülük yapması amacıyla göreve davet ediyorum.

55193

Bu bağlamda;

1. 12 Temmuz 2021 tarihli Kocaeli Üniversite Adli Tıp raporunda, Aysel Tuğluk'un 'demans' hastalığının olduğu, mahpusun hayatını sürdürmek için ikinci kişilerin yardımına ihtiyaç duyduğuna ilişkin raporu dikkate alındığında, Aysel Tuğluk'un infazı ertelenecek midir?
2. Aysel Tuğluk, yaklaşık sekiz ay boyunca Kocaeli Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı Başkanlığı'ndaki dokuz uzman doktor tarafından muayene edildi. Bu muayene sonunda Kocaeli Tıp Fakültesi, siyasetçi Aysel Tuğluk için; 'Hastalığının kronik seyirli olduğu ve ilerleyici vasıf arz ettiği, cezaevi koşullarında sağlanabilecek tıbbi destek ve bakımının yeterliliğinde sorun yaşanabileceği, ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyeceğine ve dolayısıyla cezasının infazının ertelenmesi' tespitinde bulunduğu halde mahpusun tahliye edilmeme gerekçesi nedir?
3. İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Aysel Tuğluk için yakın zamanda hazırladığı raporda; "Hayatını yalnız idame ettirebileceği, tedavisi ve önerilen aralıklarla düzenli poliklinik kontrollerinin sağlanarak cezaevi şartlarında infazına devam ettirebileceği" kanaatine hangi bilimsel kriterlere dayanarak vermiştir? ATK raporları arasında ortaya çıkan çelişkilerin nedeni nedir?
4. Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'nın politik mahpusların cezalarını ertelediğine ilişkin iddialar doğru mudur? ATK'nin revize edilmesine ilişkin Bakanlığınız herhangi bir girişimde bulunacak mıdır?
5. Ülke cezaevlerinde herhangi bir biçimde tutulan veya hapsedilen bir kimse, insaniyetin ve insanın doğuştan sahip olduğu insanlık onuruna saygının gerektirdiği bir biçimde muamele görmekte midir? Söz konusu kötü muameleden kaynaklı mahpuslar kendilerine yönelik insanlık onurunu zedeleyen yaptırımlara maruz kaldıklarında cezaevlerinde mahpusların haklarını koruyacak bir mekanizmanın devreye girmesi amacıyla herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?